

STUMPF ISTVÁN – ERDŐS CSABA

Széchenyi István Egyetem

Jogalkotás és alkotmányossági kontrollja az orosz-ukrán háború miatt elrendelt veszélyhelyzet idején

A COVID-19 világjárvány miatt elrendelt veszélyhelyzet mint különleges jogrendi alakzat felvetett számos olyan alkotmányjogi kérdést, amellyel korábban nem szembesült a hazai közjog – vagy legfeljebb csak elméleti szinten tette ezt. A törvényhozó hatalom háttérbe szorulása és ezzel párhuzamosan a kormányrendeleti kormányzás megerősödése 2020 és 2022 között a veszélyhelyzetnek köszönhetően átalakított hatalmi struktúra legerősebb közjogi szimptomája lett. Az Alkotmánybíróság már a járványidőszak elején nyilvánvalóvá tette, hogy a veszélyhelyzet alatt is a jogalkotás őre kíván maradni, amelyet számos határozat is igazolt. Ugyan az Alkotmánybíróság rendre a jogkorlátozó intézkedések alkotmányosságát állapította meg, az alkotmányjogi dogmatika szempontjából több mérföldkő-jellegű döntést hozott, különösen a veszélyhelyzeti alapjogkorlátozás eddig nem létező standardjainak kidolgozása említhető e téren.

Előadásunkban a 2022-ben a szomszédos államban zajló háborúra tekintettel bevezetett veszélyhelyzeti jogalkotás kvantitatív és kvalitatív értékelésével foglalunk állást abban a kérdésben, hogy az Országgyűlés jogalkotási és a veszélyhelyzeti rendeletalkotás feletti kontrolljának jelentősége megváltozott-e a járvány miatt elrendelt veszélyhelyzetben tapasztalathoz képest, valamint áttekintjük az Alkotmánybíróság lehetőségeit és tényleges teljesítményét a háborús indikációjú különleges jogrendben gyakorolható alkotmányossági ellenőrzésben - különös tekintettel arra, hogy fenntarthatók-e azok a standardok, amiket a korábbi veszélyhelyzetben dolgozott ki. A prezentációban nagy hangsúlyt fektetünk a különleges jogrend új alaptörvényi szabályrendszerének a szűkebb témára gyakorolt hatására, valamint a rendeleti jogalkotás tematikus fókuszában álló gazdaságirányítás alkotmányi korlátaira.